

UVOD

Život savremenog čoveka, pogotovo onog koji svoju egzistenciju gradi u amorfnim civilizacijama¹, prepun je problema i najrazličitijih izvora stresa. Možda se nikad i nigde tvrdnja da je do sada jedina dokazana istina ta da je život težak, nije potvrđivala više nego u ovim vremenima. Prilično rasprostranjeno siromaštvo, sve niži obrazovni nivo (ali, suštinski obrazovni u kojem se stepen znanja ne meri vrstom stečene školske diplome), te veoma razuđena političko-ideološka scena koja stvara plodno tle za manipulacije svih vrsta, doveli su do drastičnog opadanja globalnog kvaliteta života. Čak i mnogi koji misle da su uspešni, jer svoje uspehe mere količinom novca ili stepenom narodne popularnosti, žive veoma nekvalitetno, kako u socijalno-etičkom, tako i psiho-fizičkom smislu.

Savremeni sociolozi se slažu da je nivo sporta najbolji pokazatelj opšte razvijenosti nekog društva. Danas se smatra da je sport nezamenljivo sredstvo za formiranje kulturnih stereotipa, kao i efikasan put za

¹ Koristeći se rezultatima modernih socioloških studija, sva aktuelna društva u svetu moguće je svrstati u jednu od dve velike grupe. Na jednoj strani su tzv. kristalne civilizacije koje se odlikuju apsolutno uređenim sistemom vrednosti i dobro utvrđenim principima javne komunikacije između svih društvenih slojeva i svih društvenih subjekata. To su civilizacije poput američke ili bilo koje zapadnoevropske države u kojima se, uprkos dnevnim društvenim previranjima, može uočiti gotovo kristalizovan red i velika pravilnost prilikom raspodele društvenih uloga u politici, ekonomiji, kulturi, školstvu, nauci, finansijama, sportu...

Sa druge pak strane, moguće je govoriti o tzv. amorfnim civilizacijama u kojima je, na šta im već samo ime ukazuje, veoma teško uočiti doslednu pravilnost u bilo kom segmentu života. Ta izvesna „bezličnost“ otežava uspostavljanje reda u javnom životu, politici, nauci, ekonomiji i tako dalje sve do sporta. Srbija je, kao uostalom većina balkanskih društava, (ne)organizovana kao tipična amorfnu civilizacija, što se naročito ispoljava u sportu. U srpskom sportu gotovo da ne postoji precizan i dosledno uređen sistem, počev od centralne zakonske regulative, pa do načina organizovanja različitih vidova sporta na lokalnom nivou.

prevazilaženje krize identiteta i legitimiteta nacije. Analizirajući značaj sporta, veoma je važno istaći *da se država može u potpunosti ponositi rezultatima svojih sportista, koji je afirmišu na međunarodnom nivou, samo ukoliko su ti rezultati odraz zdravlja i sposobnosti kompletnog stanovništva*. Sport se, naime, teoretski može razvijati i u specijalizovanim laboratorijama gde bi samo neznatan broj selektiranih talenata proizvodio rezultate za celu naciju. Ali to sigurno nije želja ni jednog razvijenog društva.

Ova transverzalno-retrospektivna studija ima nameru da ponudi kompleksnu analizu aktuelnog stanja svih vidova sporta u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini i da posluži kao polazna osnova za izradu strategije daljeg razvoja. Njen krajnji cilj je da, na osnovu egzaktno utvrđenog stanja, analize raspoloživih baza podataka i ekspertske ocene kompetentnih lica, ponudi praktična rešenja za poboljšanje svih vidova sporta.

Valja ukazati na brojne probleme sa kojima su se susreli članovi istraživačkog tima tokom prikupljanja podataka, budući da u Pokrajini ne postoji jedinstvena informatička baza ni o jednom relevantnom aspektu sporta. Empirijska građa na kojoj počiva veći deo zaključaka i predloga budućih mera, zasnovana je na analizi uzoraka koji su, u najvećem broju slučajeva, imali attribute reprezentativnosti, s obzirom na to da su obхватili minimalno 30% svih vojvođanskih opština. Osim neposredno prikupljene empirijske građe, članovi autorskog tima su dosta koristili i podatke iz prethodnih istraživanja (materijali sa relevantnim podacima objavljeni kao doktorske disertacije, magistarske teze i naučni članci).

Građa interpretirana u ovom dokumentu posledica je rada pet istraživačkih grupa sastavljenih tako da što kompleksnije pokriju prostor sporta u Pokrajini. U odnosu na aktuelne probleme, formirane su radne grupe za analizu stanja u: (1) vrhunskom i kvalitetnom sportu, (2) školskom sportu, (3) sportu za sve, (4) sportskom menadžmentu i (5) sportskoj infrastrukturi. U parcijalnim izveštajima radnih grupa bilo je dosta elemenata koji su se preklapali i stvorili osnovu za analizu nekih specifičnih pitanja. Svi identifikovani problemi sistematizovani su u niz celina koje predstavljaju poglavlja ove studije. Na kraju većine poglavlja, evidentiran je specifičan odeljak sa *Zapažanjima* i *Preporukama*. One bi trebalo da budu polazna osnova za javnu raspravu koja predstavlja drugu fazu izrade pokrajinske strategije razvoja sporta.